UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

4 päivänä heinäkuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Direktiivi (EU) 2016/343 – Oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä – Syytetyn mahdollisuus osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä

Asiassa C-760/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sofiyski gradski sad (Sofian kaupungin alioikeus, Bulgaria) on esittänyt 28.11.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.12.2022, saadakseen ennakkoratkaisun rikosoikeudenkäynnissä, jossa vastaajina ovat

FP,

QV,

IN,

YL,

VD,

JF ja

OL

ja jossa asian käsittelyyn osallistuu

Sofiyska gradska prokuratura,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev, varapresidentti L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit T. von Danwitz, P. G. Xuereb ja I. Ziemele,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– FP, edustajanaan H. Georgiev, advokat,

– Latvian hallitus, asiamiehenään K. Pommere,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään Zs. Biró-Tóth ja M. Z. Fehér,

– Euroopan komissio, asiamiehinään L. Baumgart, M. Wasmeier ja I. Zaloguin,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.4.2024 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL 2016, L 65, s. 1) 8 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajina ovat FP, QV, IN, YL, VD, JF ja OL, joita syytetään kuulumisesta rikollisjärjestöön, jonka tarkoituksena on verorikosten tekeminen taloudellisen hyödyn saamiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2016/343 johdanto-osan 9, 10, 33, 44 ja 47 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Tämän direktiivin tarkoituksena on lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä vahvistamalla yhteiset vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä.

(10) Koska tällä direktiivillä vahvistetaan epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisten oikeuksien suojaa koskevia yhteisiä vähimmäissääntöjä, sen tavoitteena on lujittaa jäsenvaltioiden luottamusta toistensa rikosoikeudellisiin järjestelmiin ja siten helpottaa rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroista tunnustamista. Tällaiset yhteiset vähimmäissäännöt voivat myös poistaa esteitä kansalaisten vapaan liikkuvuuden tieltä jäsenvaltioiden alueella.

– –

(33) Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin on yksi demokraattisen yhteiskunnan perusperiaatteista. Kyseiseen oikeuteen perustuu myös epäillyn ja syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään, ja tämä olisi taattava kaikkialla [Euroopan] unionissa.

– –

(44) Unionin oikeuden vaikuttavuuden periaate edellyttää, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön asianmukaiset ja tehokkaat oikeussuojakeinot siltä varalta, että yksilöille unionin oikeuden nojalla annettua oikeutta loukataan. Silloin kun tässä direktiivissä vahvistettuja oikeuksia on loukattu, tehokkaalla oikeussuojakeinolla olisi oltava mahdollisimman pitkälti sellainen vaikutus, että se palauttaa epäillyn tai syytetyn samaan tilanteeseen, joka olisi vallinnut, jos oikeudenloukkausta ei olisi tapahtunut, jotta turvataan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeus puolustukseen.

– –

(47) Tässä direktiivissä kunnioitetaan [Euroopan unionin] perusoikeuskirjassa [(jäljempänä perusoikeuskirja)] ja [Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetussa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus)] tunnustettuja perusoikeuksia ja periaatteita, joihin kuuluvat muun muassa kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kielto, oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen, oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, lapsen oikeudet, vammaisten integroituminen yhteiskuntaan, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen. Erityisesti olisi otettava huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artikla, jonka mukaisesti unioni tunnustaa oikeudet, vapaudet ja periaatteet, jotka esitetään perusoikeuskirjassa, ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taatut ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuvat perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta.”

4 Direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään yhteisistä vähimmäissäännöistä, jotka koskevat

a) tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia rikosoikeudellisissa menettelyissä;

b) oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä rikosoikeudellisissa menettelyissä.”

5 Direktiivin 2016/343 8 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus olla läsnä oikeudenkäynnissä”, 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyllä tai syytetyllä on oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että oikeudenkäynti, joka voi johtaa epäillyn tai syytetyn syyllisyyttä tai syyttömyyttä koskevan päätöksen tekemiseen, voidaan järjestää tämän poissa ollessa edellyttäen, että

a) epäillylle tai syytetylle on ilmoitettu hyvissä ajoin oikeudenkäynnistä ja poissaolon seuraamuksista; tai

b) epäiltyä tai syytettyä, jolle on ilmoitettu oikeudenkäynnistä, edustaa joko hänen itsensä tai valtion nimeämä valtuutettu edustaja.

3. Edellä olevan 2 kohdan mukaisesti tehty päätös voidaan panna täytäntöön asianomaista epäiltyä tai syytettyä vastaan.”

Bulgarian oikeus

6 Kansalliskokouksen 13.3.2020 tekemällä päätöksellä määrätyn poikkeustilan johdosta sovellettavista toimenpiteistä ja toimista ja poikkeustilan vaikutusten hallinnasta 13.3.2020 annetun lain (Zakon za merkite i deystviyata po vreme na izvanrednoto polozhenie, obyaveno s reshenie na Narodnoto sabranie ot 13.03.2020 i za preodolyavane na posleditsite), jota sovellettiin 31.5.2022 saakka, 6a §:n 2 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Poikkeustilan tai epidemiologisen hätätilan aikana ja kaksi kuukautta poikkeustilan lakkauttamisen jälkeen julkiset istunnot, mukaan lukien kilpailunsuojelukomitean tai syrjinnän vastaisen komitean kokoukset, voidaan järjestää etäyhteydellä, jos asianosaisten suora ja virtuaalinen osallistuminen oikeudenkäyntiin tai menettelyyn varmistetaan. Istunnoista on laadittava pöytäkirja, joka on julkaistava viipymättä, ja istunnon tallenne säilytetään pöytäkirjan oikaisemista ja täydentämistä koskevan määräajan päättymiseen saakka, ellei oikeudenkäyntimenettelyä koskevassa laissa toisin säädetä. Tapauksesta riippuen tuomioistuin, kilpailunsuojelukomitea tai syrjinnän vastainen komitea ilmoittaa asianosaisille, jos istunto järjestetään etäyhteydellä.”

7 Rikosprosessilain (Nakazatelno protsesualen kodeks, jäljempänä NPK) 55 §:n 1 momentin mukaan syytetyllä on muun muassa oikeus osallistua rikosoikeudelliseen menettelyyn.

8 NPK:n 269 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Rikosasioissa, joissa syytettyä syytetään törkeästä rikoksesta, syytetyn läsnäolo istunnossa on välttämätön.”

9 NPK:n 115 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Syytetyn kuulemista ei saa suorittaa nimetty tuomari eikä syytettyä saa kuulla videoneuvottelun välityksellä, paitsi jos hän oleskelee ulkomailla eikä tällainen kuuleminen ole esteenä objektiivisen totuuden selvittämiselle.”

10 NPK:n 474 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Toisen valtion oikeusviranomainen voi kuulla henkilöä, joka on todistajana tai asiantuntijana rikosoikeudenkäynnissä ja joka oleskelee Bulgarian tasavallassa, video- tai puhelinneuvottelun välityksellä sekä huolehtia kuulemisesta syytetyn osallistuessa siihen vain, jos tämä ei ole Bulgarian oikeusjärjestyksen perusperiaatteiden vastaista. Syytetyn kuuleminen videoneuvottelun välityksellä on mahdollista vain tämän suostumuksella ja sen jälkeen, kun asianomaiset Bulgarian oikeusviranomaiset ja toisen valtion oikeusviranomaiset ovat sopineet videoneuvottelun toteuttamisen yksityiskohdista.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Spetsializirana prokuratura (erityissyyttäjä, Bulgaria) aloitti syytekirjelmällä seitsemää henkilöä, joista yksi oli FP, vastaan Spetsializiran nakazatelen sadissa (erityisrikostuomioistuin, Bulgaria) rikosoikeudelliset menettelyt, joissa heitä syytettiin taloudellisen hyödyn saamista ja Bulgarian rikoslain (Nakazatelen kodeks) 255 §:n mukaisten verorikosten tekemistä varten perustettuun rikollisjärjestöön kuulumisesta. Rikoslain mukaan kyse on törkeästä rikoksesta.

12 FP osallistui 12.10.2021 Spetsializiran nakazatelen sadissa videoneuvottelun avulla oikeudenkäyntinsä ensimmäiseen julkiseen istuntoon. Hän ilmoitti, että jos muut oikeudenkäynnin osapuolet eivät sitä vastusta, hän haluaisi osallistua oikeudenkäyntiin internetyhteydellä, koska hän asuu ja työskentele Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Hänen asianajajansa, joka oli fyysisesti läsnä istuntosalissa, ilmoitti, että hänen asiakkaansa tuntee kaikki asiaa koskevat asiakirjat. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee lisäksi, että istunnossa kaikki uudet asiakirjat voitiin toimittaa FP:lle sähköisesti tutkimista varten hyvissä ajoin ja että FP:n ja hänen asianajajansa väliset neuvottelut voitiin järjestää luottamuksellisesti erillisellä yhteydellä.

13 Kyseisessä istunnossa Spetsializiran nakazatelen sad antoi FP:lle tämän tuomion 6 kohdassa mainitun lain 6a §:n 2 momentin nojalla luvan osallistua oikeudenkäyntiin videoneuvottelun välityksellä kyseisen tuomioistuimen vahvistamia takeita ja edellytyksiä noudattaen. FP osallistui siis seuraaviin istuntoihin videoneuvottelun välityksellä lukuun ottamatta 28.2.2022 pidettyä istuntoa, jossa hän oli fyysisesti läsnä.

14 FP ilmoitti 13.6.2022 pidetyssä istunnossa haluavansa jatkaa osallistumistaan menettelyyn videoneuvottelun välityksellä. Spetsializiran nakazatelen sad oli kuitenkin epävarma siitä, onko tämä mahdollisuus edelleen olemassa Bulgarian oikeudessa, koska mainitun lain 6a §:n 2 momenttia sovellettiin vain 31.5.2022 saakka. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esitti lisäksi, että NPK:ssa ei säädetä syytettyjen mahdollisuudesta osallistua videoneuvottelun välityksellä tuomioistuinmenettelyyn, lukuun ottamatta tiettyjä erityistapauksia, joista mikään ei ole sovellettavissa nyt vireillä olevassa menettelyssä. Kyseinen tuomioistuin korosti kuitenkin, että Bulgarian lainsäädännössä ei nimenomaisesti kielletä videoneuvottelun käyttöä.

15 Erityisen oikeusperustan puuttumisen vuoksi FP:n asianajaja pyysi, että FP voisi osallistua istuntoon etäyhteydellä niin, että häntä pidettäisiin poissa olevana.

16 Spetsializiran nakazatelen sad ei suostunut tähän pyyntöön. Se katsoi, että se, että syytettyä kohdellaan poissaolevana, on ristiriidassa sen kanssa, että hän osallistuu tosiasiallisesti oikeudenkäyntiin. Vaikka syytetty ei olekaan fyysisesti läsnä istuntosalissa, hän on voinut nähdä ja kuulla, mitä siellä on tapahtunut, antaa lausumia ja selityksiä, esittää todisteita ja esittää vaatimuksia.

17 Spetsializiran nakazatelen sad lakkautettiin 27.7.2022 voimaan tulleen lainsäädäntömuutoksen seurauksena ja toimivalta käsitellä tietyt viimeksi mainitussa tuomioistuimessa vireille pannut rikosasiat, kuten pääasia, siirrettiin kyseisestä päivästä lähtien Sofiyski gradski sadille (Sofian kaupungin alioikeus, Bulgaria), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.

18 Koska kansallisessa oikeudessa ei ole oikeusperustaa, joka mahdollistaa nimenomaisesti videoneuvottelun käytön, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko syytetylle annettu mahdollisuus osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin tätä tekniikkaa käyttämällä yhteensopiva direktiivin 2016/343 ja erityisesti sen 8 artiklan 1 kohdan kanssa.

19 Sofiyski gradski sad päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Loukataanko direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä johdanto-osan 33 ja 44 perustelukappaleen kanssa, mukaista syytetyn oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä, jos hän osallistuu rikosasian käsittelyyn tuomioistuimessa omasta nimenomaisesta toiveestaan internetyhteyden välityksellä, mikäli syytettyä puolustaa hänen valtuuttamansa, istuntosalissa

läsnä oleva asianajaja, yhteys antaa syytetylle mahdollisuuden seurata menettelyn kulkua sekä esittää todisteita ja tutustua todisteisiin, syytettyä voidaan kuulla ilman teknisiä esteitä ja taataan syytetyn ja asianajajan välinen tehokas ja luottamuksellinen yhteydenpito?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että syytetty voi nimenomaisesta pyynnöstään osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä.

21 Kyseisessä säännöksessä säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että epäillyllä tai syytetyllä on oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään.

22 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 2016/343 johdanto-osan 47 perustelukappaleen mukaan direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustettuja perusoikeuksia ja periaatteita, joihin kuuluvat muun muassa oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen (tuomio 8.12.2022, HYA ym. (Mahdottomuus kuulustella syytettyä vastaan todistavia todistajia), C-348/21, EU:C:2022:965, 39 kohta).

23 Kyseisen direktiivin tarkoituksena on – kuten sen johdanto-osan yhdeksännessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa ilmaistaan – lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 53 kohta).

24 Kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 33 perustelukappaleesta ilmenee, epäillyn tai syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään perustuu oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen, joka vahvistetaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa, jota – kuten perusoikeuskirjan selityksissä tarkennetaan – perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen ja kolmas kohta ja 48 artikla vastaavat. Unionin tuomioistuimen on siis huolehdittava siitä, että tulkinta, jonka se omaksuu näistä viimeksi mainituista määräyksistä, turvaa suojelulle tason, jolla ei loukata Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut, tarjoamaa tasoa (tuomio 8.12.2022, HYA ym. (Mahdottomuus kuulustella syytettyä vastaan todistavia todistajia), C-348/21, EU:C:2022:965, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että syytetyn läsnäolo on erittäin tärkeää oikeudenmukaisen rikosoikeudenkäynnin kannalta, ja velvollisuus taata syytetylle oikeus olla läsnä istuntosalissa on tältä osin yksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan olennaisista osatekijöistä (tuomio 8.12.2022, HYA ym. (Mahdottomuus kuulustella syytettyä vastaan todistavia todistajia), C-348/21, EU:C:2022:965, 41 kohta).

26 Unionin tuomioistuin on myös katsonut, että direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohdassa vahvistetun oikeuden nojalla syytetyn on voitava saapua henkilökohtaisesti istuntoihin, jotka pidetään häntä koskevassa oikeudenkäynnissä, mutta direktiivissä ei edellytetä, että jäsenvaltiot asettavat kaikille epäillyille tai syytetyille velvollisuuden olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään

(ks. vastaavasti tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 40 kohta ja tuomio 8.12.2022, HYA ym. (Mahdottomuus kuulustella syytettyä vastaan todistavia todistajia), C-348/21, EU:C:2022:965, 34 ja 36 kohta).

27 Kyseisen direktiivin 1 artiklasta ilmenee kuitenkin, että direktiivin tarkoituksena on säätää yhteisistä vähimmäissäännöistä, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia rikosoikeudellisissa menettelyissä ja epäiltyjen ja syytettyjen oikeutta olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään näissä menettelyissä, eikä sen tarkoituksena ole yhdenmukaistaa tyhjentävästi rikosoikeudellisissa menettelyissä noudettavia sääntöjä (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 41 kohta).

28 Kun otetaan huomioon kyseisellä direktiivillä toteutetun yhdenmukaistamisen rajoitettu ulottuvuus ja se, ettei direktiivin 8 artiklan 1 kohdalla säännellä kysymystä siitä, voivatko jäsenvaltiot säätää siitä, että syytetty voi nimenomaisesta pyynnöstään osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä, tällainen kysymys kuuluu näin ollen kansallisen oikeuden alaan (ks. analogisesti tuomio 15.9.2022, HN (Maasta poistetun syytetyn oikeudenkäynti), C-420/20, EU:C:2022:679, 42 kohta).

29 Koska direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohdassa ei säännellä tätä kysymystä, kyseinen säännös ei voi olla esteenä sille, että syytetyn, joka sitä nimenomaisesti pyytää, annetaan osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä.

30 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 64 kohdassa huomauttanut, kun jäsenvaltiot antavat rikosasian vastaajalle mahdollisuuden käyttää oikeuttaan olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään etäyhteydellä, niiden vahvistamilla säännöillä ei saa kuitenkaan heikentää direktiivin 2016/343 tarkoitusta, joka on palautettu mieleen tämän tuomion 23 kohdassa ja jona on lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä. Näissä säännöissä on myös kunnioitettava perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustettuja perusoikeuksia ja periaatteita, joihin kuuluvat muun muassa oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen.

31 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut tältä osin, että osallistuminen menettelyyn videoneuvottelun välityksellä ei sellaisenaan ole ristiriidassa oikeudenmukaisen ja julkisen oikeudenkäynnin käsitteen kanssa, mutta on varmistuttava siitä, että yksityinen voi seurata menettelyä ja tulla kuulluksi ilman teknisiä esteitä sekä pitää yhteyttä asianajajaansa tehokkaasti ja luottamuksellisesti (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 2.11.2010, Sakhnovski v. Venäjä, CE:ECHR:2010:1102JUD002127203, 98 kohta).

32 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että syytetty voi nimenomaisesta pyynnöstään osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä, kunhan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kuitenkin taataan.

Oikeudenkäyntikulut

33 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä sille, että syytetty voi nimenomaisesta pyynnöstään osallistua oikeudenkäyntinsä istuntoihin videoneuvottelun välityksellä, kunhan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kuitenkin taataan.

Allekirjoitukset